

Technische vragen Kadernota 2025-2028

Versie 4 - 3 juli 2024

Vraag	Antwoord
Aanbiedingsbrief	
Op weg naar de begroting	
Financiële positie	
De stelpost reservering voor loon -en prijsstijgingen a 10,3 miljoen per jaar wordt voor ons onvoldoende onderbouwd. Er staan 4 grondslagen hiervoor genoemd, in percentages van nog (deels onbekende) te verwachten loonstijgingen. Deze worden niet uitgedrukt in bedragen, zoals ook een onderbouwd bedrag voor te verwachten prijsstijgingen in de 2 andere posten niet wordt genoemd. Kunt u het bedrag van 10,3 miljoen, ofwel de 41,2 miljoen, voor ons specifiek onderbouwen?	We reserveren nu een bedrag van € 10,3 miljoen voor noodzakelijke loon- en prijsstijgingen voor 2025. Definitieve verhoging van individuele budgetten doen we op basis van concrete onderbouwing vanuit afdelingen. In zijn algemeenheid hanteren we de volgende inflatiecijfers vanuit het Centraal planbureau: - Loonstijging: 4,4% (gekoppeld aan indexcijfer overheidsconsumptie beloning werknemers). We hanteren dit percentage omdat er nog geen nieuwe CAO is voor 2025. - Netto materieel: 2,2% (gekoppeld aan indexcijfer overheidsconsumptie netto materieel) - OVA (indexcijfer van Nederlandse Zorgautoriteit): 4,18% In grote brokken reserveren we dan voor: - Personeelskosten (salarissen en overige personeelskosten): € 3,7 miljoen - Jeugdzorg: € 1,2 miljoen - WMO en Maatschappelijke opvang: € 1,3 miljoen - Gemeenschappelijke regelingen (op basis van kadernota's en begrotingen): € 0,8 miljoen - Openbare ruimte (beheer, onderhoud en investeringen): € 0,9 miljoen. Feitelijke toekenning vindt plaats op basis van specifieke indexcijfers voor groen, wegen, energie etc. - Vastgoed en energie: € 0,6 miljoen - Subsidies (professioneel en amateur): € 1,1 miljoen. Toekenning onder andere o.b.v. specifieke CAO's. - ICT: € 0,2 miljoen - Diverse overige posten: € 0,5 miljoen. Dit zijn structurele verhogingen omdat prijsstijgingen structureel zijn.

Vraag	Antwoord
Programma 1. Welzijn en zorg	
In de Kadernota staat aangegeven (oa. Pag 30) dat we internationale werknemers / arbeidsmigranten ondersteunen in het leren van de taal. Hoe ziet dit eruit? Wat wordt er precies gefinancierd van de 60.000 euro?	Antwoord volgt.
Wmo taaleis? In hoeverre wordt er bij huishoudelijke hulp een taaleis voor uitvoerders huishoudelijke hulp toegepast? En is dit een voorwaarde in de contractering / aanbesteding?	Antwoord volgt.
In hoeverre wordt de financiële zelfredzaamheid als onderdeel van 'het onderzoek' WMO meegenomen? (Bij het stellen van Wmo-indicaties)	Antwoord volgt.
Programma 2. Werk, inkomen en onderwijs	
Blz. 35 . IHP integraal huisvestingsplan, kunnen wij dit inzien? Wat staat erin betreffende scholen Schadewijk?	Het IHP (Integraal Huisvestingsplan) is op 15-4-2021 vastgesteld in de Gemeenteraad. 30 juni 2022 is er een BOT-sessie met de Gemeenteraad geweest over het IHP en actuele ontwikkelingen. De presentatie vindt u als bijlage. Vervolgens is het geactualiseerde IHP 2022 door gemeenten en schoolbesturen vastgesteld in het OOGO op 15 juli 2022. Deze vindt u ook in de bijlage. In het IHP en in het project Schadewijk gaan wij er van uit dat er 3 verouderde basisscholen zijn en dat we (ver)nieuwbouw voor alle drie gaan onderzoeken, in afstemming met ontwikkelingen in de Schadewijk.
Wat behelst de vernieuwing burgerschapsonderwijs?	Alle scholen in Nederland behoren burgerschapsonderwijs te implementeren op school. Vanuit de gemeente Oss doen wij mee aan de landelijke pilot en geven we op deze manier input aan het ministerie. Filios, Saam en gemeente Oss trekken samen met SLO op om dit hier in Oss te realiseren en onderstaand geeft weer wat we gaan doen. Geeft onderstaande een duidelijk beeld voor je? Doel van het pilot programma: In de gemeente Oss werken onderwijs, kinderopvang en gemeente nauw samen binnen Spoor 3 Samen Oss. Dit spoor is gericht op het "leren samenleven". Binnen dit spoor is er focus op: ☐ Activiteiten die bijdragen aan democratisch burgerschap; ☐ Naschools aanbod voor specifieke wijken; ☐ Activiteiten gericht op het bevorderen van gelijke kansen; ☐ Versterken samenwerking met externe partners en andere beleidsdomeinen zoals sport, cultuur en gezondheid. Dit is de basis van waaruit we aan een pilot deelnemen. In de pilotperiode werken partners nauw samen om te komen tot (de eerste) stappen in dit transformatieproces. Naast de samenwerking met de PO-koepels, kinderopvang wordt ingezet

Vraag	Antwoord
	op samenwerking met de PABO op dit terrein en sluiten we lokale/regionale stakeholders aan die een constructieve bijdrage hieraan leveren. We werken vanuit de bestaande governance en passen deze aan als dat nodig blijkt. Tijdens deze pilot staat de Whole School Approach centraal. We leren en kijken mee in andere pilotregio's en delen de kennis die we opdoen met elkaar (lokaal, regionaal en landelijk). Het gaat om bijvoorbeeld om activiteiten in onderwijscurriculum, Vakdidactiek en/of inhoud: training voor huidige docenten, Professionalisering: burgerschap inclusief Duurzaam Onderwijs & Wereldburgerschap' opnemen c.q. updaten in de docentenopleiding van de PABO. Maar ook bijvoorbeeld bevorderen "leren buiten school" c.q. "Buiten naar binnen de school halen" in aansluiting op burgerschapsonderwijs, inclusief Global Goals 2030. De Gemeente Oss zet actief in op burgerschap en gelijke kansen, iedereen moet mee kunnen doen. Dit doet de gemeente onder andere met projecten uitgevoerd door de regisseur klimaat & jongeren (inclusief jeugdklimaat burgemeester), de jongerenraad, de stadsboerderij (Centrum Natuur & Milieu) die lessen verzorgt/leskisten heeft en werken/contact hebben met 60 basisscholen, samenwerking met onderwijs aan inclusief onderwijs en er wordt ingezet op het spel Democracy. Dit is een spel waarbij leerlingen bovenbouw PO middels spel politiek nabootsen. Gemeente Oss werkt samen met PO-Koepels hierin.
Programma 3. Ontmoeten, sport en cultuur	
Betreft blz 53 van jaarverslag en jaarrekening 2023. Onder kopje kunst en cultuur: De uitkering ontvangen in het kader van Impuls Jongerencultuur, we hebben minder uitgegeven dan begroot en het restant is naar 2024 gegaan. Is dat bedrag nog beschikbaar? Waar is het aan uitgegeven? Kan het eventueel besteed worden aan een nieuw jeugdhonk in de Schadewijk?	We hebben geld ontvangen van het Rijk voor de specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur. Er is nog een bedrag beschikbaar van ongeveer € 0,6 miljoen beschikbaar, we mogen dit besteden tot en met december 2025. Het budget is voor cultuurparticipatie door jongeren (leeftijdscategorie 14 t/m 27 jaar). Volgens de regeling van deze specifieke uitkering is het budget beschikbaar voor activiteiten en niet voor huisvesting. Reeds gerealiseerde activiteiten zijn 'keramieklessen in de singel', 'workshop spoken word', 'coming fout' en 'come out and play'. Dit zijn voorbeeld activiteiten die uitgevoerd zijn door organisaties zoals de Muzelinck, SOC, Lievekamp, Groene Engel en Trots54.
Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte	
Op bladzijde 46 staat dat netbeheerders diverse ruimteclaims neerleggen. Om wat voor aantallen gaat het? Gaat het om claims waar gemakkelijk aan kan worden voldaan? Of zijn er ook claims waaraan moeilijk kan worden voldaan? Wat zijn dan de knelpunten? En zijn ze oplosbaar?	De uitbreidingen die de netbeheerder moet doen op het elektriciteitsnet, die we nu voorzien, zijn: het uitbreiden van het hoogspanningsstation, bijplaatsen van middenspanningsstation en het plaatsen van 450 wijktrafo's (ruimteclaim 2 parkeerplaatsen) voor de bestaande gebouwde omgeving. De ruimtelijke inpassing is door de grote aantallen een uitdaging. Dat vraagt ook om een flinke capaciteitsinzet van de gemeente, die we niet voorhanden hebben.

Vraag	Antwoord
Op bladzijde 46 staat dat inwoners duidelijkheid willen over de warmtetransitie. De gemeenteraad wil dat ook. Is er al zicht op duurzame en toekomstbestendige warmtebronnen? Wanneer kunnen we die duidelijkheid verwachten?	Dit najaar starten we met een warmtebronnenonderzoek. Tegelijkertijd gaan we met uw raad in gesprek over de uitgangspunten die u in de warmtetransitie wilt hanteren. Tezamen leidt dit tot een warmtestrategie en een wijkvolgorde waar we in het voorjaar 2025 bij u mee terug komen. Dat geeft duidelijkheid waar we aan de slag gaan en welk warmte alternatief we dan voor ogen hebben met de kennis van nu.
Op bladzijde 47 staat dat de wijkaanpak met betrekking tot het aardgasvrij maken succesvol blijkt: er is vertrouwen en draagvlak. Waarop is deze uitspraak gebaseerd? En hoe breed leeft het vertrouwen en het draagvlak?	Omdat directe participatie met 1200 mensen in een buurt niet mogelijk is, richten we per buurt waar we aan de slag gaan met de wijkaanpak, een meedenkteam op. Zo'n team bestaat uit 8- tot 15 personen. Met hen doorlopen we een participatieproces dat uit meerdere stappen bestaat. De uitspraak over vertrouwen en draagvlak is gebaseerd op de evaluatie van dit proces. De overige buurtbewoners betrekken we uiteraard ook. Samen met het meedenkteam ontwikkelen we daarvoor een communicatiestrategie, passend bij de buurt.
Niet duidelijk is of de Wet Collectieve Warmte en de Wet gemeenschappelijke instrumentenwarmtetransitie wel of niet zijn aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en wanneer ze zijn ingegaan of ingaan? Kunt u ons informeren over de status van deze twee wetten?	De Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie is aangenomen door de Tweede Kamer. Wanneer die in de Eerste Kamer wordt behandeld is nog onbekend. De officiële datum voor inwerkingtreding is 1 januari 2025. De Wet Collectieve Warmte wordt voor het zomerreces voorgehangen aan de Tweede Kamer. Wanneer die wordt behandeld in de Eerste Kamer is nog onbekend. De beoogde ingangsdatum is 1 juli 2025. Door de samenhang van beide wetten is de wens geuit om ze tegelijkertijd in te laten gaan. Dat betekent dat we verwachten dat de ingangsdatum van de WGIW opschuift naar 1 juli 2025.
Op bladzijde 46 staat dat het Soortenmanagementplan verder wordt uitgewerkt voor de programmabegroting 2025. Betekent dit dat er een concreet voorstel ligt? Overigens dacht ik dat de uitvoering al liep. Is het vertraagd? Andere gemeenten zijn er al mee bezig. Waarom begint de gemeente Oss nu pas?	Er is een concept-plan van aanpak. Vanwege de grote investering en personele capaciteit die het smp vraagt, is er nog niet gestart. Uit omliggende gemeenten komt een beeld naar voren dat dit plan een flinke investering vraagt. We werken dit verder uit richting de begroting.
Op pagina 48 (pr. 4) staan geen bedragen maar PM. Waarom zijn de bedragen niet bekend? Wanneer worden de bedragen ingevuld?	We hebben nog niet precies in beeld hoeveel capaciteit extra nodig is. We werken dit richting de komende programmabegroting uit. Dan komen we met een voorstel waarin we schetsen in hoeverre extra capaciteit nodig is, welke prioriteiten we stellen en waar we eventueel kunnen schuiven binnen bestaande (eerder toegekende) budgetten.
Welke lokale oplossingen zijn denkbaar in relatie tot de ruimtelijke impact van het energie systeem (blz 47)?	De ruimtelijke impact van het energiesysteem gaat over de ruimte voor opwek, infrastructuur, opslag en conversie van energie. Vanwege de schaarse ruimte heeft het de voorkeur dat het energiesysteem zo efficiënt mogelijk ingezet wordt. Voor de opwek kunnen er keuzes gemaakt worden voor energievormen die de minste ruimte vragen en waarbij meervoudig ruimtegebruik mogelijk is: 1 windmolen van 5MW staat gelijk aan circa 15 hectare zonnepanelen.

Vraag	Antwoord
	Om de infrastructuur te beperken zou opwek en afname dicht bij elkaar moeten komen. Daarnaast kan bijvoorbeeld beleid worden ontwikkeld voor de inpassing van wijktrafo's, waarbij deze zoveel mogelijk inpandig geplaatst worden. Opslag zou in het lokale energiesysteem geïntegreerd kunnen worden en conversie zal vanuit efficiëntie oogpunt zo min mogelijk moeten plaatsvinden (omdat conversie gepaard gaat met energieverlies. Dat betekent je daar ook zo min mogelijk ruimte voor nodig hebt.
We zien in de kadernota op pagina 85 dat er een bestemmingsreserve van 225k aanwezig is voor de voorbereidingskosten voor ontwikkeling windpark. Zijn dit de kosten voor Elzenburg De Geer of de kosten voor de Lithse Polder en kunnen deze kosten niet in rekening worden gebracht bij een initiatiefnemer?	Uit de reserve Ontwikkeling Windpark betalen we de voorbereidingskosten voor windpark Elzenburg-de Geer. We bekostigen kosten voor projectleiding. Deze dragen we als gemeente zelf. Eventuele toekomstige inkomsten uit de businesscase worden weer in de reserve gestort.
Afval: Wat heeft de inzet van 2,5 FTE extra op handhaving tot op heden opgeleverd? Hoeveel bestuurlijke boetes zijn er inmiddels gegeven?	Antwoord volgt.
Programma 5. Economie	
Er staat dat de potentie van de haven niet ten volle wordt benut omdat er ook bedrijven zijn gevestigd die geen havengebonden activiteiten hebben. Feitelijk zijn deze bedrijven dus gevestigd op een dure locatie, terwijl ze deze niet benutten. Is het (juridisch) mogelijk dit te vertalen in een aanzienlijk hogere WOZ-waarde? Het aanliggende water geeft dit soort locaties toch een duidelijke meerwaarde?	Nee, dit is niet mogelijk. Het is verboden om de WOZ in te zetten als beleidsinstrument. De WOZ waarde moet objectief en onafhankelijk berekend worden obv de marktwaarde. In de havenvisie (wordt opgesteld in 2025) gaan we oa onderzoeken hoe we als gemeente wel beter kunnen sturen op de havengebonden activiteiten in dit gebied.
Op bladzijde 52 staat dat in de polder intensieve kringlooplandbouw mogelijk is. Wat wordt bedoeld met het woord 'kringlooplandbouw'? Volgens mij wordt er in de polder vooral melk geproduceerd die voor een groot gedeelte in de vorm van kaas en melkpoeder naar het buitenland gaat. En verder veel biggen die worden vetgemest in Spanje en Italië. Kunt u uitleggen waaruit de 'kringloop' bestaat?	Het rijk en de provincie zetten in op het sluiten van kringlopen in de landbouw om aan duurzaamheidsdoelstellingen te voldoen. Er zijn meerdere vormen van kringlooplandbouw te onderscheiden, ik verwijs u hiervoor naar het Splendid onderzoek met betrekking tot kringlooplandbouw. (https://www.wur.nl/en/show/splendid-brochure-2021.htm) De agrarische sector werkt momenteel aan de transitie waarin de nutriënten en eiwitkringlopen kleiner worden gemaakt. U moet dan bijvoorbeeld denken aan het hergebruik van nutriënten uit mest voor de bemesting van gewassen, in plaats van kunstmest aan te voeren. De productie van kunstmest brengt namelijk grote CO2 uitstoot met zich mee en de grondstoffen ervoor worden aangevoerd vanuit andere continenten. Wat eiwit betreft is dan het doel meer gebruik te maken van reststromen en bijvoorbeeld minder of geen ruwvoer meer aan te voeren uit bijvoorbeeld Zuid-Amerika. Kringlooplandbouw kan worden opgevat op diverse schaalniveaus, voor sommige stromen kan er volstaan worden om korte, lokale stromen te sluiten. Voor andere stromen moet er breder gekeken worden, bijvoorbeeld op West-Europees niveau om de kringloop te kunnen sluiten.

Vraag	Antwoord
Programma 6. Stadscentrum	
Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit	
Op bladzijde 59 staat dat we in 2024 onze omgevingsvisie hebben opgesteld. Bij mijn weten is die nog niet vastgesteld. Klopt dat? Wanneer wordt de Omgevingsvisie vastgesteld? En hoe wordt de gemeenteraad hierin meegenomen?	Omgevingsvisie is inderdaad nog niet vastgesteld. Streven is de Omgevingsvisie in 2024 gereed te hebben en deze vervolgens aan uw Raad ter vaststelling voor te leggen.
Blz 88 jaarverslag: Indicatoren: hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen actief woningzoekenden en reacties per woning Brabant Wonen. Ik dacht dat er een poging is ondernomen om gezamenlijk data te verzamelen, zodat we geen dubbele meldingen van woningzoekenden zouden hebben. Hoe staat het daarmee? Is er budget nodig om deze twee indicatoren te verenigen?	Over 2023 rapporteerden corporaties Mooiland en BrabantWonen nog afzonderlijk over de woningzoekenden in Oss. In mei dit jaar is het regionale woningverdeelsysteem Thuispoort uitgerold. Hiermee vergaren de corporaties gezamenlijk informatie, meer compleet en specifiek over de gemeente Oss. In de volgende jaar (evaluatie/begroting) in 2025, is deze samenvoeging over 2024 te zien.
Op blz. 60 (programma 7) staat: Wijkbus: We stellen voor om jaarlijks € 31.000 beschikbaar te stellen voor de wijkbus. Is dit bedrag een indexatie? Hoge benzineprijzen?	De wijkbus heeft afgelopen jaren elke keer een incidentele subsidie ontvangen. Vanaf 2025 hebben we nog geen bijdrage/subsidie voor de wijkbus begroot. Het voorstel is dus om de subsidie structureel te maken voor een bedrag van € 31.000. Dit is het bedrag dat ze sinds 2023 ontvangen. Daarvoor was het een bedrag van € 25.000, in 2023 is hier € 6.000 bijgekomen vanwege een kostenstijging (o.a. diesel en onderhoud) en een terugval in het aantal passagiers. De bus die de stichting gebruikt komt van een externe partij. Alle kosten zijn hierbij inbegrepen, dus het onderhoud, de brandstof, verzekering, pechhulp, vervangend vervoer, het wassen ect. De kosten die worden doorberekend aan de stichting waren sinds 2017 niet meer verhoogd. In 2023 was de partij die de bus levert genoodzaakt om een prijsverhoging door te rekenen aan de stichting vanwege de hoge inflatie van de afgelopen jaren. Daarnaast heeft de stichting te maken gehad met een terugval in het aantal passagiers. In 2019 hebben ongeveer 8000 passagiers gebruik gemaakt van de Wijkbus. In 2020 heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat het aantal passagiers drastisch terug liep. De stichting ziet dat het aantal passagiers weer toeneemt. De verwachting is dat er dit jaar ongeveer 7000 passagiers gebruik maken van de Wijkbus. Als er meer mensen gebruik maken van de Wijkbus zal de stichting minder subsidie nodig hebben. Wellicht kan het subsidiebedrag in de toekomst dan ook weer verlaagd worden.

Vraag	Antwoord
Programma 8. Veilige omgeving	
Programma 9. Besturen in verandering van tijden	
Programma 10. Financieel beleid	